

Anteckningar

Finska som främmande språk 1A

(FAA110)

Fredrik Bergelv

Vårterminen 2026

1) Introduktionsmöte (15-1-2026) *Laura Lunnevuori*

- Som främmande språk: I A, I B, II A, II B, III. Fortsättningskursen I B går i höst.
- Två delkurser:
 - 7,5 hp - Språkkunskap (grammatik).
 - Skriftlig tentamen (A-F)
 - 7,5 hp - Muntliga och skriftliga språkfärdigheter (personliga förhållanden och vardagliga situationer)
 - Skriftlig tenta (A-F)
 - Individuellt muntligt prov (U-G)
- Lexin är en bra ordbok - <https://lexin.nada.kth.se/lexin/>

2) Föreläsning (19-1-2026) *Kirsi Kohtala-Ghane*

- Använtbara tjänster: Selskosamat, Ylen selkouutiset
- Språkkunskap 1: sanaluokat, ääntäminen, puhekieli, kirjakieli
 - Fonologi (ljud) < Morfologi (ordböning) < Syntax (satslära) < Semantik (betydelse) < Pragmatik (kontext)
 - Fonologi: Vokoaler och konsonanter, diftonger, vokalhormani, stavelsegränser, stadieväxling
 - Morfologi: Substantiv, adjetiv, pronomen, räkneord, verb, oböjliga ord
 - Syntax: Satstyper (Frågesatser, Trasnitivia, Äger), Satsdelar (Predikat, subjekt, objekt, predikativ, adverbial, attribut)

- Ordklasser (Sanalukot): Nomen (Kasus/ nomen), Verb (person, tempus, modus) och Objektiga ord
 - Nomen: substantiv (nainen, maa, apteekki)
 - Adjektiv: (hauska, tylsempi *tråkigare*, pelottava *läskigast*)
 - Pronomen: Hän
 - Räkneord: Eks, kaks, kolm, neljä,
- Boktäver: A, E, I, O, Y Ä, Ö (Å), (B), (C), D, E, (F), G, H, I, J, K, L, M, N, P, (Q), R, S, T, V, (W), (X), (Z)
 - Notera skillnad A är [aa] men uttalas /a/.
 - O → Å
 - U → HQS
 - E → MER
 - Ä → HÄR
- Längd på ljud: tuli (eld), tuuli (wind), tulli (ful)
 - Notera att ord med nk är /ng/ och när ordet blir längre blir det ng (kaupunki → kaupungissa)
- Övning dittonger

1. Aika	7. Keino (sätt, medel)	13. Koyhå (fattig)
2. Koulu	8. Tuoli (stol)	14. Syön (nål)
3. Syäältä (itä)	9. Kaunis	15. Neula (nål)
4. Uida (siimma)	10. Käyä	16. Kieli
5. Äiti	11. Huikan (lite grann)	17. Hyi
6. Öisin (på närtorna)	12. Tauku	18. Koira

- Stavelsegränsen ligger alltid mellan två konstanter
- Huvudtrycket ligger alltid på första stavelsen
- Hälsningar:
 - Mitää kuulu? – Hyvä!
 - Miten menee? – Hyvin!
- Mål med att lära mig finska:
 - Prata med släkt (Minulla on sukulaisia ja puoliso Suomessa)
 - Kunna bo i Finland
 - Kunna prata finska om man skaffar barn i framtiden
- Yksi, kaksi, kolme, neljä, viisi, kuusi, seitsimän, kahdeksan, yhdeksän, kymmenen, -toista, -tä
- Olen *kaksikummenteljä vuotaa*.
- Opiskelen suomea, koska minulla on suomenkielinen puoliso ja minä tykkää Suomesta.*

2) Föreläsning (20-1-2026) Hannele Halberg

- Kasus uttrycker nomen (roll i satsen).
- Finskan har 15 kasus
- Talo-ssa (I huset)
- Talo-ssa-ni (I mitt hus)
- Talo-ssa-ni-kin (Även i mitt hus)
- Talo-ssa-ni-kin-ko (Även i mitt hus?) bekräftande tilläggandelse
- A- & U-nomen (substantiv, pronomen, räkneord)
- Nomen som slutar på a/ä, o/ö, u/y
 - genetiv -n → talon (talons katto / husets tak)
 - partitiv -a → kirja (luen kirja / jag läser boken)
 - inessiv -ssa → koulussa (olen koulussa / jag är i skolan)

3) Föreläsning (26-1-2026) Kirsi Kohtala-Ghane

Verbbojning

Rikspråk	Talsräk	Olla	Olla (talspråk)	Olla (Pohjanmaa)
Minä	Me	Minä olen	Mä oon	Moon
Sinä	Sä	Sinä olet	Sä oot	Soot
Hän	Se	Hän on	Se on	
Me	Me	Me olleme	Me olla	
Te	Te	Te olette	Te ootte	
He	Nä	He ovat	Nä on	

Presens	Imperfekti	Imperfekti puhekieli
Minä olen	Minä olin	Mä olin
Sinä olet	Sinä olit	Sä olit
Hän on	Hän oli	Se oli
Me olemme	Me olleme	Me olla
Te olette	Te olette	Te ootte
He ovat	He ovat	Ne olli

- Korta/ långa vokalaer (lyhyt / pitkä)

Vokalharmoni: Hur kan vokaler kombineras?

- I ett ord: A, O, U eller Ä, Ö, Y, men alltid E, I
- Bakre, främre, neutrala
- Om neutrala ord, använd främre. Annars håll dig i samma
- Exempel: koulussa, vyössä, villissä, teatterissa, Lundissa
- o

Sanatypit (ordtyper): Gundform (nominativ), stam, singular partitiv

- Delas in i vokaluturna ord eller konsonantsuturna ord

Nomenböjning:

- A- O- & U-nominat
- Nomen som slutar på a/ä, o/ö, u/y (kirja, talo, koulu, kesä, särö, hylly)
- genetiv -n → talon (talons katto / husets tak)
- partitiv -a → kirja (luen kirja / jag läser boken)
- inessiv -ssa → koulussa (olen koulussa / jag är i skolan)
- ssa (vokalharmoni)
- o

Kasussystemet (sijamuoto): Kasus uttrycker ordets roll i en sats.

- Finner 15 stycken. Men flera andra finns.
- Mer info på sida 155 i boken
- Exempel:
 - Talo-ssa (I huset)
 - Talo-ssa-ni (I mitt hus)
 - Talo-ssa-ni-kin (Även i mitt hus)
 - Talo-ssa-ni-kin-ko (Även i mitt hus?) bekräftande tilläggandelse

Namn på kasus	När som används	Ändelse	Exempel
Nominativ	grundformen	-n	Kylän = byns.
Genetiv	ägande	-t	
Akkusativ	markera objektiv		
Partitiv	används vid ämnesord	-a/-ä, -(t)a/(t)tä	
Inessiv	i något	-ssa, -ssä	
Elativ	rikting ur något		
Illativ	in i något		
Adessiv	befintlighet på		
Ablativ	rikting från	-ta, -itä	
Allativ	rikting till		
Essiv	om svenska ordet "som"		
Translativ	börjar (ändras)		
Abessiv	utan något,		
Komitativ	används med "sin/sina"		
Instruktiv	uttrycker ett sätt		

Notera: Telefonnummer om man inte hittar salen: 0734449950

Räkord:

- Yksi, kaksi, kolme, neljä, viisi, kuusi, seitsimän, kahdeksan, yhdeksän, kymmenen, -toista, -tä, sata, tuhat

Veckodagar:

- Maanantai, tiistai, kesvikko, torstai, perjantai, lauantai, sunnuntai
- na (på måndag)
- Vikonloppu, akpäivä, vapaapäivä

Matte tecken: Paljonko on? + plus, - minus, x kertaa, = on

Nekande ord: Minä en ole, Sinä en ole, Hän, ei ole, Me emme ole, Te ette ole, He eivät ole

Nomen: Nomen med grundform på -o, -ö, -y, -u, (-a, -i)

- Om slutar på o, -ö, -u
 - genetiv +n → koulun = skolans
 - partitiv -a → koulun = obestämd mängd, pågående handling
 - inessiv -ssa → koulussa = i huset
 - ssa (vokalharmoni)
- Om slutar på -a
 - genetiv -n → talon = talon katto / husets tak
 - partitiv -a → kirja = jag läser en bok
 - inessiv -ssa → koulussa = olen koulussa / jag är i skolan

Kasussystemet (sijamuoto): Kasus uttrycker ordets roll i en sats.

- Finner 15 stycken. Men flera andra finns.
- Mer info på sida 155 i boken
- Exempel:
 - Talo-ssa (I huset)
 - Talo-ssa-ni (I mitt hus)
 - Talo-ssa-ni-kin (Även i mitt hus)
 - Talo-ssa-ni-kin-ko (Även i mitt hus?) bekräftande tilläggandelse

Verbtyp	Avslut
1	-a/-ä
2	-da / dä
3	-la/-lä, -sta/-stää / -na / -nä / -ra / -rä
4	-ta / -itä
5	-ita / -itä
6	-eta / etä

Nekande verb: mä, puhun, se puhut, se puhuu, me puhutaan, te puhutte, ne puhuu, te puhutte (annars böj enligt verbtyp)

Frågor:

- Oppna frågor:
 - mitä, kuka, missä
 - "Ja/Nej frågot":

Bokstaver: A, O, U eller Ä, Ö, Y, men alltid E, I

Verbspråk: Fredrik, minä olen opiskelija. Minä puhun ruotsia, englantia, ja vähän suomea ja saksaa. Minä asun Lundissa. Minä olen Ruottista. Hässä tutustua

Stadieväxling: Gäller k, p och t. Dessa växlar mellan starka och svaga stadier. Bara sista stavelsen.

- Kvantitativt stadiieväxling
- qualitativt stadiieväxling
- Inga stadiieväxlingar: hk, sk, st, tk
- Vanligvis når du böjer ord ska du gå från starkt till svagt stadium

- Kauppa → kaupassa

Verbspråk: Värfrid, minä olen opiskelija. Minä sinun niemsi on? Vad är ditt namn?

Verbspråk: Viilen? Minkä paikan ostat? Vilken tröja köper du?

Verbspråk: Minä sinä syöt? Missä sinä asut?

Verbspråk: Mihin aikaan lähdemme? Vid vilken tid åker vi?

Verbspråk: Milloin tulest? När kommer du?

Verbspråk: När? Milloin tulest?

Verbspråk: Vem? Kennen auto tämä on?

Verbspråk: Kenelle sinä soltet? Kenelle sinä soltet?

Verbspråk: Kuinka vanha sinä olet? Kuinka vanha sinä olet?

Verbspråk: Opetta! Oppna!

Verbspråk: Oppna!</p